Ч. 174. Пятниця 18 (5) серпня 1905. Рік XV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

В сїмдесять пяті роковини.

Завтра обходить наш Найясн. Пан, Є. Вел. Цїсар Франц Йосиф 75-тий день своїх уродин а се дає знов нагоду зложити поклін і віддати честь Монарсї, котрий так довгі лїта розумно і щасливо править так многими і ріжнородними народами своєї держави

Сїмдесять і пять лїт то вже глубокий вік, в котрім чоловік відчуває, що знаходить ся на склонї житя та оглядає ся иноді поза себе за тим, що було, що минуло. А кількож то було і минуло в житю нашого Монарха! Колись буде істория писати грубезні книги о житю Того, що довгї, предовгї лїта правив змінною долею австро-угорскої Монархії і єї народів а завсїгди в найтяжших хвилях умів задержати висоту духа та енерґію сильної волї і остаточно вивести свою державу на безпечнїйшу, спокійнїйшу дорогу. В торжественний день не годить ся пригадувати комусь ті тяжкі хвилї, які він особисто проживав в своїм житю Але коли тоті хвилї звязані тїсно з публичним житєм, коли їх подїляв і подїляє загал і коли они мають в торжественний день послужити за доказ, що навіть і найбільші особисті злиднї не в силї зломити твердости характеру і сильної волї в почутю обовязків — тодї годить ся й про них згадати. А кілько їх зазнав наш Монарх! Звичайного чоловіка були би они вже давно прибили та загнали в сиру землю, підчас коли наш Найясн. Пан як-раз в найтяжших хвилях житя бодрив ся, щоби сповняти той обовязок, який вимагає від него єго держава. І так серед всїляких злиднїв та невзгодин дожив до своїх 75-тих уродин, лїт, яких рідко кому удає ся дожити. Нехайже Господь Бог кріпить Єго й дальше та держить в добрім здоровлю ще многі лїта для щастя єго народів Кликнїм же сего торжественного дня всї разом грімко, щоби весь сьвіт почув:

Наш Найяснїйший Пан, Цїсар Франц Йосиф най жиє нам ще многі лїта!

Многая лїта! Многая лїта! Многая лїта!

Вісти полїтичні.

З Угорщини. — По народнім голосованю в Норвеґії. — Події в Росиі і росийско-японьскі переговори мирові в Порсмес.

Ситуация на Угорщинї не змінена, але все-таки скорше заострюєсь, як ослабає. Наслїдків з послїдної ради мінїстрів поки що ще не видко. Здає ся, що президент мінїстрів бар. Феєрварі лиш длятого вернув скорше з Карльсбаду і скликав нараду мінїстрів, щоби яко мінїстер фінансів постарати ся о забезпечене угорских державних гроший. Що пороблено в сім напрямі, поки що не знати.

Замітне то, що оногди зібрали ся на конференцию численні віцежупани під проводом віцежупана пештеньского комітату на тайну конференцию і ухвалили держати ся безусловно закона. Що се має значити, нїхто не знає,

13)

Норвеґія і Швеция.

(Історично-етноґрафічна розвідка. — Написав К. Вербин).

Часть друга.

IV.

На Милярі і Салтзє. — Відїзд із Штокгольму. — Єнкенінґ. — Конець подорожи.

(Конець).

На торговици з хатами і крамами, як в малім місточку, розтягає ся простора церков сьв. Катерини. Високі, каблукові, з благородним орнаментом, вікна украшає живописно і повабно густий блющ. В серединї ходимо під голим небом межи стовпами, що ще двигають острокаблукові склепїнні ґурти. Ступаємо тихонько по мураві, але голос гомонить ще й нинї, як у високім соборі. Попукані мури і вистаючі камінні примурки придержують ще штучно зелїзні скоби, в дусї споглядаємо з тих мурів в долину, а сонце бавить ся з чорними стовпами і метелики влїтають і вилїтають крізь орнамент в отворах вікон. Весь настрій, якого лиш може собі бажати романтик, подає єму церков сьв. Катерини, той струпішілий, блющом порослий францїшканьский собор, понад котрого стовповими притворами усьміхає ся сине небо. То білий день, а чоловікови здає ся, мов би чув поза собою шелест чернечої ризи, мов би із темних гробниць піднимали ся кістяки і мов би хтось легонько клепав по плечи та шептав: „Тебе не було тодї при тім. Ходи, сядьмо собі онтам в тім темнім кутику. Не бій ся; той камінь онтам в горі не спаде, він висить так вже триста лїт заскалублений в розпукненім мурі. Я тобі розкажу, як то було“.

Сьв. Лярс, сьв. Троиця, церков Спасителя, зарослі хмизом, витають нас своїми опустілими дїрами вікон, своїми величезними мурами без криш, темними коритарами з полупаними і хиткими камінними сходами та сьпівають жалібно пісню о упадку Вісбі. Саме посеред нужденних хат піднимають ся величезні каблуки порталю якоїсь церкви. Сьміте і старе черепє лежить довкола него а шмате бідних людий сушить ся на вистаючім низькім примурку. Не сїм, як звичайно говорять, а пятнайцять иньших церков було в старім Вісбі. Одинайцять більших, а по части зовсїм маленьких розвалин стоїть ще нинї, чотири церкви щезли без слїду, зі старого замку ледви ще слїд остав ся; три чи чотири доми з високими причілками, що сторчать на брудних улицях, походять ще з часу упадку. Лиш собор Пречистої Діви Марії стоїть ненарушений ще й до нинї.

Через цїлий день ходили ми по стрімких, грудистих улицях сеї бідолашної нори, в котрій лиш близше моря видко трохи лїпші помешканя для купелевих гостий, а котра робить більше вражінє села як міста; ми лазили по всїх горбах довкола та щораз приглядали ся на ново тим голим стїнам та опустїлим дїрам вікон і нам здавало ся, як би ми чули зойк і плач та бренькіт зброї і видїли полумінь пожежі та хмари диму, що сунуть ся понад море. А сине море гудїло з тиха, розбиваючись об величезне камінє, що лежить на побережу. З великим криком і лусканєм батогів заганяють ґотляндску худобу на наш корабель. Капітан сварить, що то так поволи робить ся. З малої пристанї випливаємо знов на море, що колише ся лагідно. Небавком тоне Вісбі нїби десь у мори, а слаба синява лїнія означує скалисте побереже, та й оно борзо щезає в мрацї.

Вернувши до Штокгольму, вибрав ся я на другий день до славного нинї купелевого місця Сальтшибаден недалеко Штокгольму. Перед кільканайцяти роками знало хиба лиш кількох любителїв природи в Штокгольмі про тоту райску закутину, де на островах межи широким морем а Штокгольмом лежить тепер найбільше улюблене місце купелий і прогульок недалеко столиць. З великою гостинницею, що подобає на якийсь замок та з великою реставрацию на маленькім скалистім острові і кількома віллями до того, має Сельтшибаден елеґантний вигляд, але оно все ще не переповнене так, щоби тут не можна любувати ся природою. „Солона вода“ творить тут одно велике подовгасте озеро межи скалистими горами вкритими лїсами і друге мале, майже кругле. Групи скал і сосновий лїс нїби грають ся з легко порушаними синими филями. Тут можна сидїти на камінних плитах і задумчиво споглядати на море і на білі судна, що плава-

бо й правительство покликує ся на закон і ті віцежупани, що ставлять опір, кажуть також, що ділають по закону.

Остаточний вислід народного голосованя в Норвеґії єсть такий: У всїх округах виборчих віддано 369.000 голосів за розвязанєм унії, а лиш 187 против розвязаня. Голосованє се, зриваюче вже і без того слабу звязь зі Швецией, позістане памятнє в історії і стане ся, а бодай повинно стати ся примірем для всїх культурних і свобідних народів, як можуть і як повинні они залагоджувати між собою всї межинародні і спорні справи. Тихонько і спокійно, гладонько і чистенько осягнули Норвежці то, що хотіли, повну независимість від Швециї. Цілий нарід висказав ся за тим. Але тепер насувають ся дальші питаня: Що буде тепер? Що скаже на то Швеция, а головно, що зроблять самі Норвежці. В виду висліду голосованя Швеция певно не приступить до війни і остаточно буде мусїла згодити ся на розірванє унії. Питанє тепер, чи Норвежці виберуть собі королем якогось шведского князя, чи князя даньского. О скілько можна зміркувати, то Норвежці завели би у себе найрадше републику, але поки що не мають певности, чи европейскі монархічні держави на то би згодили ся, і длятого кандидатура даньского князя буде мабуть мати найбільше поводженє.

В Росиї тілько й бесїди, що про маніфест царя, який має нїби то появити ся вже в найблизшім часї з проголошенєм проекту міністра Булиґіна о думі державній. Петербургска „Русь“ доносить, що в маніфестї має бути зазначено, що представителї народу на случай потреби мають право виготовити новий проєкт репрезентациї народу, котрий ухвалений більшостию двох третих голосів цар потвердить безпосередно. Бідна росийска праса дурить сама себе і читаючу публику пустою надією! Тимчасом реакция в Росиї поступає скорим кроком. Всюди відбувають ся ревізиї і арештованя, а кого годї арештувати без всякої причини, того ставлять під надзір поліциї і не позваляють нїгде виїзджати. З Петербурга доносять, що там наспіло богато подань о дозвіл видавати часописи в українській мові, але правительство відмовило, вказуючи на то, що справа ся буде залагоджена аж по ухваленю нового закона прасового.

В справі переговорів мирових одержав париский Matin з Портсмес вість, котра, коли-б дійстно була оперта на добрій інформациї, заповідала би вже близьке розбитє переговорів. Згадана ґазета каже іменно, що Вітте в розмові заявив вчера, що вже в найблизший понедїлок від'їде. Він нїколи не думав, щоби конференция закінчила ся успішно. Не міг зрозуміти, длячого Японцї хотять вести дальші переговори, скоро раз одержали відповідь від Росиї, відкидаючу рішучо жаданє звороту коштів і відступленє Сахаліна. То условя, від котрих Росия під нїяким услівєм не може відступати. Та й японьский делеґат Натомоте висказав гадку, що конференция небавком розібє ся.

Новинки.

Львів, дня 17 серпня 1905.

— **Затьмінє сонця** припадає на день 30-го с. м. і буде тревати майже пять чвертий години. В Галичині буде его видко між годиною 12-ою мін. 13 в полуднє а годиною 5 по полудни після львівского часу. В хвили найсильнїйшого затьміня тїнь покриє більшу половину сонїшного круга.

— **Пов'домленє.** Виділ товариства „Руский дім народний“ в Калуши повідомляє, що з початком шкільного року в бурсї товариства знайде поміщенє 12 хлопців шкіл народних. Условя слїдуючі: 10 корон місячної плати готівкою або 3 корон місячно і свій харч. Зголосити ся о близші поясненя належить до д-ра Куровця. — *Вид л тов „Народний Дім“*

— **„Достава“ в Станиславові** потребує сейчас управителя для нововідкритого відділу церковного. Рефлектуючі на тую посаду зволять на адресу товариства: Станиславів, Казимирівска ч. 10 подати письменно свої условя і докази уздібненя. — „Достава“.

— **Статут** товариства „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителів і учительок“ вже розсилає ся. Загальний збір назначено на день 28 серпня. Хто до двох-трох днїв не дістане статуту і програми загального збору, най сейчас упімне ся карткою, а хто ще не зголосив ся в члени „Взаїмної помочи“, най сейчас зголосить ся під адресою „Руского товариства педаґоґічного“ у Львові, при ул. Сикстускій ч. 47. — *Комітет основателів.*

— **Величезна буря** навістила дня 2 с. м. около 12-ої години в ночи місто Замостє і околицю в люблиньскій ґуберниї королївства польского. Рівночасно з дощем упав град, декуди величини курячого яйця. Град наробив дуже богато шкоди. В самій громадї Замость знищив град 800 морґів ярого збіжа і ярини. Овочі в садах всюди знищені. Шкоду оцїнюють на 100.000 рублїв.

— **Велика крадїж.** Перед недавним часом донесли часописи о великих крадежах, яких допускали ся в склепі купця Пелецкого у Львові, заняті у него люди. Вчера знов викрито шайку, котра вже від довшого часу обкрадала склеп і робітню львівского римаря п. Штроменґера. На слїд шайки попав сам властитель склепу, а переведенє в тій справі слїдство виказало, що крадїж прибрала величезні розміри. Шайку складали заняті в склепі і робітни торговельні практиканти і челядники: Лев Голяс, Кароль Яворский, Кароль Лановий,

---

ють по нїм або іти то в гору то в долину і зайти аж до тихонького заливу на боцї, котрий межи горами і скалами виглядає так як дрімуче де на верховинї ґірске озеро. Цїле се місце виглядає як би який чудовий парк, заложений рукою якогось артиста. Лїтом уживають тут гості купелевої розкоші, а зимою, коли вода замерзне і все покриє ся білим одїхом, уганяють тут і молоді і старі на лижвах і сувах.

Вертаємо назад до Штокгольму через рай островів, що дишуть розкошею пахучих лїсів. Тепер показують ся вже більше голі скали, що означають вхід до Штокгольму а за малу хвильку показує ся Штокгольм від сторони моря. Скалисте полудневе місто, кріпость на висуненім наперед скалистім островцї, замок, кораблї з безчисленними маштами, Норрбри і горда сторона Бляізгольмского побережа зі своїми палатами, синя вода, по котрій вздовж і впоперек сунуть ся паровї лодки а понад всїм вечірнє небо. Того всего годї описати, годї змалювати, то божий сон, що став ся живий.

Упоєні красою виходимо з корабля, що причалив до Шеппсгольма від сторони моря, та ідемо через старе місто до Милярскої пристанї, щоби там всїсти на другий корабель, котрий має нас повезти до каналу Ґета і так поволи виправити в дорогу в своясї. Насамперед ідемо вже звістною дорогою через озеро Сидертельґе. Міщаньский Штокгольм усьміхає ся ще раз вполїднє до нас миленько, і ми вдячні єму, хоч то скромнїйше працанє від того, як працав ся з нами королївский Штокгольм.

Пробудившись на другий день, видимо, що ми в найкрасшій части каналу Ґета, коло Сидерджепінґ, де красні утвори скал окружають русло каналу. Сценериї звідси зміняють ся борзо і приходимо навіть в дуже нудні сторони, але хто так, як я, надивив ся на множество краси, той легко перебуде й короткий час нудьги. Ще раз в більшій мірі займає нас короткий образ. В однім місци береги каналу обсаджені коротко підстриженими корчами, що виглядають зовсїм так, як иноді француські алеї в парках, і нам здавало ся, що канал мусить небавком розширити ся в ставок з лебедями а корабель причалить до якогось замку у версальскім стилю. Через значно велике озеро Раксен їдемо відтак дальше аж до заставок коло Берґ, де знов як коло Трольгиттан корабель здоймають ступенями в гору. Як то відбуває ся, видїли ми вже рівночасно на двох суднах коло Трольгиттан; тут підносили лиш один наш корабель а на той час висїли з него майже всї пасажири і вибрали ся на прохід до старої монастирскої церкви Врета, де єсть гробниця ґрафа Дуґляса і деякі памятники з давних часів меншої ваги.

Милого враженя зазнаємо, коли настане вечір. То тут то там сьвітять ся як іванові мушки зелені і червоні сиґналові сьвітла серед темноти. При пуншу, без котрого не може обійти ся, сидить на покладї мала громадка і розмавляє спокійно, майже тихо а корабель сунє ся так легонько, що здає ся, як би ми сиділи в гостях десь в городї якогось властителя віллї. Лиш одностайна, коротка команда капітана, котру він говорить в тубу а котра відзиває ся назад, коли єї машиніст повторить, пригадує нам від часу до часу, де ми знаходимо ся. Нараз відзиває ся десь здалека якась музика, всїлякі сьвітла зачинають миготїти, рінь на березї каналу зачинає скрипіти під ногами якихсь чорних постатий, показують ся великі, ясно осьвітлені доми, команда капітана стає живійша а наша машина, звичайно так смирна, дає голоснїйше знати о собі. Причалюємо коло **М о т а л я**, міста славного своїм зелїзним промислом, а численні люди, що вийшли на прохід, стоять на березї і споглядають цїкаво на нас, так само як і ми на них. Поодинокі подорожні висїдають тут з корабля.

Ми в'їзджаємо до озера Веттер. Около півночи стає наш корабель коло якогось замку, що тяжкою, якби придушеною низькою масою виринає із темноти. Ми у Вадстенї, що славне виробом мережева і в котрім на перекір протестантизмови показують в закристиї старої монастирскої церкви мощі сьв. Бриґітти. І тут висїло знов кількох подорожних. Досьвіта пробудив ся я в малім каналї, що сполучає озеро Веттер з озером Монкше (Черненче озеро) і обведений з одного боку великим парком, з другого домами, лежить в самій серединї міста Єнкепінґ або по шведски **Є н д ж е п і н ґ**.

То була надія. Чотирнайцять днів тому назад прожив я незабутну недїлю в Лєксанд і Реттвік. Тут ожидав мене зовсїм инший образ. Насамперед обійшов я хороше місто, збудоване по части з дерева по части з каменя, в котрого серединї, як вже сказано, знаходить ся малий канал і парк. Поза парком звернула на себе мою увагу народна школа, що виглядає якби яка палата. Школи народні то гордість Швециї; то будівлї, котрі всюди впадають в очи. В Єнджепінґ школа народна то головний будинок міста; она виглядає величавійше, як тамошний резиденцийний замок.

Єнджепінґ має двайцять тисячів жителів, а парк єго може порівнати ся хоч би й з найкрасшим парком якого небудь великого міста. Єсть то правдиво по шведски добре плеканий сосновий лїс, попереростаний скалами, з добре удержаними доріжками, лавочками до спочинку і таблицями, показуючими дорогу. Дороги в нїм ведуть на ріжні місця, з котрих прекрасний вид на місто, на озеро Веттер, на живописні полупанї скали та на сріблаве озеро Монкше. Єсть то найкрасший образ, який я виніс з цїлої моєї вандрівки по Швециї.

Коли я вертав до міста, було вже по богослуженю в церкві, а на лавках в парку і над каналом сиділо повно людий в сьвяточній одежи. Але они не балакали весело, не проходжували ся то сюди то туди, не витали ся зі знакомими, лиш кождий занятий був сам собою, ну, та й нудив ся при тім страшенно. Оживило ся трохи, коли появили ся члени „армії спасения“ [1]), що ішли одні за другими, або малими гуртками вертаючи із „вправ в польній службі“. Мужчини мали на собі під порозпина-

[1]) Релїгійне товариство, основане первістно для Анґлії анґлїйским сьвящеником Бутом (Booth) для ратованя людий від піяцтва, розпусти і всїляких инших пороків.

Жигм. Кисіль і Войт. Яцоржиньский. Голяс видавав їм річи із склепу до продажи. Злодії випосили цілими купами всякі римарскі товари і продавали їх за будьщо жидівским крамарям на Краківскім. О розмірах крадежи можна судити з того, що при переведеній ревізиї в мешканю Яцоржиньского в Ринку під ч. 6 відкрито правдивий магазин краденых річий вартости звиж 2000 корон. Арештовано цілу шайку з виїмком Яцоржиньского, котрий відбуває тепер войскові вправи в Коломиї, куди поліция вислала телеграму, аби его там арештовано.

— **Діти без опіки.** З Брідщини пишуть: Страшна пригода склалась в Питликівцях коло Поповець, брідского повіта, дня 10-го с. м. Двоє пятилітних дівчат зробило собі в стодолї з шнурка гойдацку. При гойданю обкрутив шнурок з такою силою шию одної гойдаючої ся дівчинки, що на крик оругої, свояки, які тимчасом надбігли, відтяли вже неживу маленьку висільницю. Подія та викликала загальний жаль, та най буде пересторогою, щоби дїтий не лишати без опіки.

— **Задля невдалої операциї.** З Одеси доносять: Тутешний лїкар др. С. Поляков допустив ся самоубийства з причини, що не удала ся ему операция. Він оперував 4-лїтну дитину убогих родичів. По переведеню операциї пересьвідчив ся, що зробив похибку і що в наслідок того дитина умирає. Отже вислав родичів з комнати, в котрій переводив операцию, написав до них на картиції просьбу, аби ему простили его похибку, а відтак влучним вистрілом з револьвера відобрав собі житє. Родичі дитини, почувши гук вистрілу, вбігли до комнати і побачили труна лїкаря, опертого о неживу вже дитину.

— **Самоубийство ученика.** В Перемишли відобрав собі житє вистрілом з револьвера Василь Олесько, ученик 5-ої кляси рускої гімназиї, син селянина з Поздяча під Перемишлем. Причина самоубийства незвістна.

† **Померли:** О. Албин Раковский, парох в Чагрові, журавеньского деканата, дня 14 с. м., в 61-ім році житя а 38-ім сьвященьства; — Мальвина Єднака, учениця IV. року учительскої семинариї, дня 10 с. м., в 18-ім році житя, в Рогатини; — Юлїян Крижановский, син о. Стефана Крижановского, пароха в Либохорі, ученик академичної гімназиї у Львові, дня 15 с. м. в домі своїх родичів.

Телеґрами.

Марієнбад 17 серпня. Приїхав тут король Едвард вчера о 7 годині а на двірци повитав его анґлїйский амбасадор з Відня.

Константинополь 17 серпня. Контрольорами фінансів Македониї іменовані: зі сторони Туреччини турецкий ґенер. консуль в Марсилїї Маіс, зі сторону Франциї ґенер. консуль французский в Солуни Штеґ; Анґлїя має іменувати свого ґенер. консуля в Солуни Ґравеза, а Німеччина не визначила доси свого кандидата.

Портсмес 17 серпня. (Б. Райтера). Повновластники мирові обговорювали на вчерашній конференциї артикул VII. По передполудневім засїданю заявлено урядово, що не прийшло до порозуміня. На пополудневім засїданю вела ся дальша дискусия над тим артикулом до три чверти на 7 год. вечером.

Портсмес 17 серпня. (Б. Райтера). На вчерашнім засїданю приняли делеґати мирові артикули VII і VIII.

Канеа 17 серпня. (Б. Райтера). Межи анґлїйским войском а повстанцями прийшло до стички; 1 анґлїйский вояк ранений, 1 повстанець погиб. Від вчера веде ся борба межи росийским войском а повстанцями.

ними синими жакетами червоні сорочки і ремінні пояси, а на голові темно-сині шапки з червоними стяжками, женщини були в синих загортках, в соломяних капелюхах однакової барви з червоними стяжками, а кожда мала срібну брошку з написею „армія спасения“. Але й тота армія не оживила сидячих байдужно жителів міста.

Враженє, яке зробила на мене тота енджепінґска недїля, ще збільшило ся, коли я виїхав зелїзницею до недалекого Гускварна. Єсть то хорошо положене робітниче місточко, з новими, по найбільшій части непобіленими, деревляними домами, що виглядають як забавки. Робітники належать тут до великої фабрики, що виробляє оружиє, вельоципеди, зелїзні знаряди всїлякого рода і т. п. Великі будинки фабричні стоять на березі живописної гірскої дебри котрою спадає вода; коло водоспадів суть заведеня призначені до визискуваня їх сили. Ціла околиця дуже красна. На дорозі стрічав я дуже мало людий, а на горі понад деброю був я таки лиш сам один. Коли я опісля зійшов знов в долину, лежали сотки людий по зубічах на мураві або сиділи на бальконах своїх домів. Не чути було ніякого сьпіву, ніхто не сьміяв ся, ніхто не балакав ані не проходжував ся, ніхто не бавив ся, але й у нікого не були книжки в руці — всї лежали або сиділи та споглядали у воздух і так забивали свій час, не відзиваючись ані словом одні до других. Так сьвяткували они недїлю.

Та Енджепінґ має не лиш чудово красну природу, але й есть місцем значного промислу. Крім фабрик в Гускварна є тут дві фабрики сірничків, а між тими стару, славно звістну фабрику, в котрій винайдено „Säkerheds Tändstickor utan svafvel och fosfor“, славні „сірнички безпечности без сірки і фосфору“, знані й у нас дуже добре з повисшої шведскої написи на коробках, а котрі у нас названо коротко „шведскими сірничками“. Чужому не вільно заходити до фабрики, але коли я попросив, то мене обвів по фабриці сам ей найстарший управитель, лиш не пустив до того відділу, де сірнички приготовлюють хемічно. Фабрика гордить ся особливо тим, що она в своїм машиновім варстатї виробляє малї машини таких розмірів для робленя сірничків, що при помочи 800 робітників може виробити що дня міліон наповнених коробок. Машина розрізує на кльоци пнї дерев, що лежать у великім запасї, згладжує з тих кльоців дощинки так тоненькі, як за грубі мають бути сірнички, сушить їх відтак і иншим гиблем розтинає на сірнички і то так, що той гибель за одним сіпненем спадаючи з гори, тне відразу чотириста сірничків. Инші дощинки, тонкі як грубий папір, закарбовує машина, друга машина загинає їх в карбах і зараз облїплює папером і так робить тоті коробки, що з сірничками всуваютъ ся до середини, а ще инша машина робить тогу часть коробок, що служать до всуваня тамтих, і зараз наліплює на них етикету. Ще инша машина наповняє кожду коробку відміреним числом сірничків, а друга всуває коробки з сірничками у зверхний засувок. Дальша машина відчисляє коробки і пакує їх по десять у звістний темно-зелений папір. Одна машина робить скринки, а друга забиває їх цвяхами. Робітник єсть туг лиш помічником до подаваня, котрий все розносить і подає, що потреба, пильнує машин, чистить їх і доглядає, що впрочім єсть дуже легко. Коли переходимо через салї і дивимо ся, як тут вихром виробляють сірнички від самого початку аж до запакованя, та стараємо ся в тім вирі скорости опанувати наші змисли, то видимо тут перед собою нібы величезний годинник з сотками коліс, підойм, шруб, валків, знарядів до різаня і т. д., з котрого сотками отворів вилїтають тріски, дощинки, коробки, та свищуть і лускають пакетики, а помежи тим всїм ходять робітники і робітниці як чарівники та чарівниці, бють, ріжуть, роблять щось зелїзними приладами, бігають то сюди то туди, а мовчать як заклятї, не відзиваючи ся до себе.

Отгак представляє ся нам Енджепінґ. Нажаль час не стоїть, а поїзд зелїзниці, що відходить до Фальджепінґ, також не хоче чекати. Сїдаємо і їдемо ним дальше, до добре вже нам знакомого Ґетеборґа, а німецкий корабель з Гамбурґа забирає тут мене і везе в рідні сторони над Реном.

Курс львівский.

Дня 16-го серпня 1905.	Платять К с	Жадають К с
I. Акциї за штуку.		
Банку гіпот. гал. по 200 зр. . . .	553·—	563·—
Банку гал. для торгов. по 200 зр.	—·—	260·—
Зеліз. Львів-Чернів.-Яси	580·—	586·—
Акциї фабр. Липиньского в Сяноку.	—·—	320·—
II. Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. 5% преміов.	111·25	—·—
Банку гіпот 4½%	101·30	102·—
4½% листи застав. Банку краєв.	101·50	1 2·20
4% листи застав. Банку краєв. .	99·80	100·50
Листи застав. Тов. кред. 4% . . .	99·80	—·—
„ „ 4% льос. в 41½ літ.	99·80	—·—
„ „ 4% льос. в 56 літ.	99·80	100·50
III. Облїґи за 100 зр.		
Пропінацийні гал.	99·80	100·50
Облїґи ком. Банку кр. 5% II. ем.	102·80	—·—
„ „ „ „ 4½%	101·50	102·20
Зеліз. льокаль. „ 4% по 200 кор.	99·50	100·20
Позичка краєв. з 1873 р. по 6%	—·—	—·—
„ „ 4% по 200 кор.	99·70	100·40
„ м. Львова 4% по 200 кор.	98·40	—·—
IV. Льоси.		
Міста Кракова	88·—	96·—
Австрийскі черв. хреста . .	54·25	55·75
Угорскі черв. хреста . .	34·75	35·75
Італіянь. черв. хр. 25 фр. . .	—·—	—·—
Архік. Рудольфа 20 кор. . .	62·—	66·—
Базиліка 10 кор. . .	26·—	27·50
Joszif 4 кор. . .	8·25	9·50
Сербскі табакові 10 фр. . .	9·50	11·—
V. Монети.		
Дукат цїсарский	11·24	11·40
Рубель паперовий	2·50	2·53
100 марок німецких	117·—	117·50
Доляр американьский	4·80	5·—

(Льоси від „Австрийскі черв. хреста“ до „Сербскі табакові“: Курс віденский)

Оповіщенє

— Ц. к. галицке Товариство господарске, відділ Покутский в Коломиї має на складі **знамениті плуги сталеві** до ораня, нової системи, виробу п. **Плейзи**. Тї плуги суть випробовані, і пристособлені для наших селян, а на краєвих виставах кільканайцять разів преміовані срібними медалями. — Ціни плугів суть низькі і так: плуг № I з грядїлем і чепигами деревляними коштує 10 зр.; № II сильнїйший 11 зр.; № III 12 зр. Колїсниця сильно окована з цілком зелїзними колесами до плуга № I 7 зр.; № II 8 зр. — разом плуг № I з колїсницею 17 зр., № II 19 зр. Плуги з цілком зелїзними чепигами о 1 зр. дорожше.

Замавляти просимо під адресою: Ц. к. Товариство господарске відділ Покутский в Коломиї (Рада повітова).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Що року горять хлопскі міліони неасекуровані!

Стережіть ся огня і асекуруйте ся в „Дністрі“!

„Дністер“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові

Ринок ч. 10, в домі „Просьвіти“

одиноке руске Товариство асекурацийне **против огневих шкід**

Обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу.

По пожарі виплачує „Дністер“ **зараз відшкодоване**; оцінку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 літ виплатив „Дністер“ відшкодовань **в сумі 5 міліонів 340 тисяч корон.**

Фонди „Дністра“ виносять (з кінцем р. 1904) суму **1,183.874** кор і уміщені суть в цінних паперах.

В „Дністрі“ єсть обезпечених більше як **300.000** будинків. На покритє хат черепом дістають члени „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

Полїси „Дністра“ приймають ся при всіляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім році звертає ся членам; в лїтах 1901—1904 звернув „Дністер“ членам 284.857 кор.; (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Дністра“ находять ся у всїх містах і більших селах і треба подавати обезпечене через аґента; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Дністра“ в таких сторонах, де инші аґенти „Дністра“ не роблять. Аґенти „Дністра“ заробили вже провізиї 662.807 корон.

На житє обезпечайте ся тільки через „Дністер“ в Товаристві Краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Дністер“ **на рускі добродійні цїли.**

Покривайте свої хати черепом (дахівками)!

„Дністер“ припоручили Преосьв. Епископскі Ординарияти.

Головна аґенция дневників

СТ. СОКОЛОВСКОГО

у Львові, пасаж Гавсмана ч. 9,

принимає пренумерату і оголошеня до всїх дневників краєвих і заграничних.

До „Народної Часописи“ і „Ґазети Львівскої“ може принимати оголошеня виключно лиш ся аґенция.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. — (Телефона ч. 527).